

den kollektive Aand givet de enkelte Deltagere stor Sjælsstyrke; men man vil sikkert gøre andre Uret, hvis man slutter sig til Kommunisten Dimitroff's Lykønskningshilsen: „Kun Proletariatets Kæmpere er i Stand til at udrette et saadant Under af bolsjevistisk Dristighed. For Bourgeoisiets uddoende Klasse er saadant Mod og Selvopofrelse fremmed“. I det hele taget har Bogen selvfølgelig i høj Grad til Opgave at øve Reklame for Sovjetstyret, ikke saa meget paa Bekostning af Vesteuropa som paa Bekostning af Zarregimentet. Dette ser man desværre allermest i Indledningskapitlet, der giver en historisk Oversigt over Sejladsen Nord om Asien. Boris Wilkitzki's Sejlads i 1914 betegnes f. Eks. som en Episode, altsaa en Begivenhed, som ikke bragte os noget Skridt videre. Ligeledes angribes Zarregeringen meget stærkt i Anledning af Georg Sedow's ulykkelige Nordpølsekspedition med „St. Phokas“ (1912—1914), hvorimod der intet berettes om de Tragedier eller Uheld, der tilhører „Sovjetarktis“, f. Eks. „Malygin's Forlis 1932 og „Rusland's Forlis 1933, eller om, hvordan Isbryderen „Sibirjakow“ i 1932 gennemsejlede Nordostpassagen, det sidste Stykke paa Slab efter en Trawler.

Billedmaterialet er i den første Del af Bogen udmærket, i den sidste Halvdel kun middelmaadigt; Chlichéerne er ogsaa dels fremstillede af Statsforlagets 17. Trykkeri og dels af Avistrykkerier.

A. Küllerich.

Iwan, Walter: *Island*. Studien zu einer Landeskunde. 155 S., Ill., 23×16 cm, J. Engelhorn's Nachf. Stuttgart 1935. Berliner Geographische Arbeiten. Geographische Institut der Universität Berlin.

Denne Fremstilling af Islands Regionalgeografi er i det store og hele bygget paa Litteraturen, og kun for en mindre Del paa selvstændige Studier. Til Gengæld har Forfatteren gennemarbejdet største Delen af den omfangsrige Islands litteratur, og har brugt sine Kilder med Omhu og Skønsomhed. Hele Arbejdet bærer Præg af Samvittighedsfuldhed og Nøjagtighed og vil utvivlsomt blive meget anvendt som Oversigts- og Haandbog.

Den egentlige Tekst udgør kun ca. 90 Sider, men ikke desto mindre er det lykkedes Forfatteren at faa alt væsentlig med, dog synes jeg, man savner en kort hydrografisk Oversigt over Kystfarvandene og deres biologiske Forhold, ligesom Landets Dyreverden er lidet omtalt. Meget instruktive er de ledsagende Kortskitser og Diagrammer, der synes udarbejdede paa en saadan Maade, at de for en Del havde fortjent en Reproduktion i en lidt større Maalestok.

Værdifuldt er Afsnittet S. 99—128, som i Form af Tekstanmærk-

ninger indeholder en Mængde ganske korte, præcist udformede Oversigter, Referater af modstridende Anskuelser, kritiske Bemærkninger og Henvisninger til Litteratur og Billedstof, og en ypperlig Idé er det at give en samlet Fortegnelse over de bedste og mest typiske Billeder hos de forskellige Forfattere.

Paa visse Punkter kan Referenten ikke være enig med Forfatteren, men kun en enkelt Ting er af en saa væsentlig Karakter, at jeg mener at burde gøre opmærksom paa den. Det gælder Forfatterens Opfattelse af det indre Islands Tilblivelse navnlig med Hensyn til Dannelsen af Plateaufjældene. Forfatteren slutter sig til den bl. a. af Oetting hævdede Anskuelse, at de nævnte Fjælde er at opfatte som Erosionsrester, medens en anden Kreds, hvortil Peacock og undertegnede hører, anser de tektoniske Processer for at være de væsentlige og betragter største Delen af Plateaufjældene som Resistensomraader. Nogen endelig Afgørelse af Berettigelsen af det ene eller det andet Synspunkt kan næppe paa nuværende Tidspunkt træffes. Det forekommer mig ikke, at de af Forfatteren anførte Argumenter er overbevisende, og Spørgsmaalet er stadig et af de mange delikate Problemer i den islandske Geologi.

Bibliografien er meget fyldig, den omfatter 623 Numre.

Forfatteren har udgivet sit Arbejde under Titlen: „Studien zu einer Landschaftskunde“ og har derigennem beskedent, men rigtigt sagt, at den fyldige og udtømmende Islandsgeografi stadig savnes. Det, som Islandsforskningen trænger til, er ikke nogen „Trap“, altså ikke en topografisk Haandbog. En saadan eksisterer nemlig, og selv om den nu er noget forældet, er den et Værk af saa høj Standard, at man næppe vil kunne komme væsentlig videre. Det, der savnes, er derimod et Arbejde i Stil med det af Walter Iwan udførte, men fyldigere og endnu mere afbalanceret.

Niels Nielsen.
